

Doktori (PhD) értekezés tézisei

**A Magyar Kommunista Párt politikája
Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében
a kezdetektől 1948-ig**

Csönge Attila

Témavezetők: Dr. habil. Hubai László és Dr. Pallai László

DEBRECENI EGYETEM

Történelmi és Néprajzi Doktori Iskola

Debrecen, 2022.

Az értekezés célkitűzése, a téma körülhatárolása

Doktori értekezésünk megírásakor elsődleges célunk az volt, hogy a történettudomány művelői és az érdeklődők számára egykorú források alapján adjunk átfogó képet a Magyar Kommunista Párt Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei politikai tevékenységéről a pártalapító személyek politikai szocializációjától a párt tényleges létrejöttén és külső-belső konfliktusokkal terhelt működésén át egészen a Szociáldemokrata Párttal való egyesüléséig. Elemzésünk során különös hangsúlyt kívántunk helyezni az országotól eltérő helyi sajátosságok bemutatására, okainak feltárására.

A vizsgált témakörök esetében egyrészt arra törekedtünk, hogy alaposan, akár önálló fejezetben elemezzünk olyan kérdéseket, amelyek a mai napig a történészi viták fókuszában állnak. Ilyen témaköröknek gondoltuk: a) a frontátvonulás időszakában történeteket, melyek kapcsán alapvető kérdés, hogy a szovjet hadsereg és a helyi közigazgatás interakciója mennyiben tekinthető az ország szovjetizálása kezdetének; illetve, hogy az egyes helyi kommunista csoportosulások színre lépése és tevékenysége mennyiben mutat lokális eltéréseket, és milyen módszerek alkalmazására vezethető vissza későbbi, 1945-ös hatalomra jutásuk; b) a földosztás és földvisszaperlések története, melynek kapcsán a mögöttes társadalmi és politikai mozgatórugók, illetve a különböző tömegakciók és túlkapások hátterének és lefolyásának elemzése állt érdeklődésünk fókuszában; c) az 1947-es választási csalássorozat, melyről a korábbi szakirodalomban szélsőségesen eltérő, egymásnak is ellentmondó adatok keringenek, de a megyénkben fennmaradt helyi, szavazóköri források elemzésével tisztázhatónak véltük a csalások mértékéről folyó vitát.

A kiemelt témakörök között több aspektusból vizsgálódva kívántuk megrajzolni a sok szálon futó, de egymással is összefüggő történetek hálózatát, a mikro- és makroszinteken megfigyelhető konfliktusokat, azok hátterét. Külön elemeztük a közellátási és közigazgatási kérdések és a kommunisták parasztpolitikájának kapcsolatát, az államrendőrség kiépülését és a politikai küzdelem fókuszába kerülését, vagy épp az internálások, igazolások, népbíróági perek és B-listázás folyamatát, egészen az MKP hatalmi expanziójának betetőzéséig, melyek a választástörténeti kérdések elemzésével alkotnak kerek egészet.

Az említetteken túl alapvető célunknak tekintettük továbbá, hogy a historiográfiai körképben ne csak általánosító összegzést adjunk az általunk helytállóbbnak vélt korszakolási és korszak meghatározási álláspontunkról, hanem a demokrácia lehetséges feltételeit számba véve és az adott korra jellemző sikereit, korlátait és kudarcait elemezve a lehető legalaposabban alátámasztott saját álláspontot alakítsunk ki magunk is. Sok más feldolgozástól eltérően hangsúlyos célkitűzésünk volt továbbá annak vizsgálata is, hogy az illegalitás időszakában milyen előzmények határozták meg az 1944 végén színre lépő kommunisták politikai mentalitását és küzdelmük sajátosságait. Ezen okokat bemutatva véleményünk szerint koherensebb és hitelesebb képet alkothatunk az MKP frontátvonulással kezdődő tevékenységéről és annak lokális jellegzetességeiről is.

Mindezekén túl általános célkitűzésünk volt a különböző emlékezetpolitikai torzítások tetten érése, az akár napjainkban is elfogadott történelmi legendák szertefoszlata, anélkül, hogy ezek helyébe újabb legendákat állítottunk volna. Szándékosan nem egy szűk párttörténet megírására törekedtünk, ezért a politikai küzdelmeket, azon belül az MKP megnyilvánulásait tágabb kontextusban, a közélet szélesebb spektrumán elemeztük.

Terjedelmi okokból kénytelenek voltunk kihagyni disszertációnkból számos fontos kérdés vizsgálatát, akár a korszak kultúrtörténeti összefoglalását, akár a párt gazdálkodásának és a vármegye gazdaságtörténetének elemzését, vagy épp a párton belüli és kívüli antiszemitizmus alapos elemzését. A szigorúan vett párttörténet további adatolásánál is fontosabbnak éreztük a politikai küzdelem fentiekben vázolt főbb irányainak és főbb mentalitástörténeti mozgatórugóinak bemutatását.

Az alkalmazott módszerek vázolója

Kutatásunk során döntően primer levéltári iratokra támaszkodtunk. A Magyar Nemzeti Levéltár Jász-Nagykún-Szolnok Megyei Levéltárában őrzött dokumentumok mellett felhasználtuk más közgyűjtemények forrásait is. Külön említést érdemelnek a Politikatörténeti és Szakszervezeti Levéltár őrizetében volt MKP iratok, melyek jól kiegészítették a megyei forrásokat. A levéltári dokumentumok mellett a korabeli sajtó és a részben kiadott, részben kiadatlan visszaemlékezések jelentették értekezésünk további

fontos forrásbázisát. Egy kortárs szemtanúval magunk is készítettünk diktafonos interjúkat.

Az értekezés megírása közben az MKP politikai küzdelmeiben elsősorban a lokális nézőpont bemutatására helyeztük a hangsúlyt, melyet a forrásidézetek sokasága nemcsak korrajzként illusztrál, de az egyes részterületek körül zajló történészi vitákban pro és kontra elfoglalt álláspontjainkat is érthetőbbé teszi. A nagyszámú forrásidézet kritikai elemzése tette lehetővé egyrészt a szóhasználatban és fogalmazásmódban rejtőző emlékezetpolitikai torzítások felismerését, másrészt a hagyományos politikatörténeti elemzésen túl a kommunisták cselekedeteinek mentalitástörténeti szempontú vizsgálatát. Utóbbi révén nemcsak a politikai küzdelmek résztvevőinek szocializációja, motivációi és személyes kapcsolatrendszerei sejlettek fel, de mindezeknek a helyi közéletet és választási eredményeket is alakító, tovaggyűrűző hatásai is.

Szerettük volna elkerülni, hogy értekezésünket statisztikai adatokkal és már publikált életrajzokkal duzzasszuk tovább, ezért statisztikai adatközlésekre csupán rendkívül indokolt, érdemi összehasonlítást és következtetések levonását segítő táblázatok alkalmazásával kerítettünk sort. Az egyes személyek pályájára vonatkozó rövid összefoglalókat pedig a könnyebb fellapozhatóság érdekében, egyúttal a főszöveg terjedelmét nem növelve a függelékben soroltuk fel.

A régebbi és az újabb szakirodalmi elemzések sajátosságaira több ponton is kitértünk, mely disszertációnk terjedelmét növelte ugyan, ám nélkülözhetetlen volt annak bemutatására, hogy egyik, vagy másik elemzésből mit és miért tartunk vitatható, vagy épp elfogadható megállapításnak.

Az eredmények tézisszerű felsorolása

A historiográfiai körképben több szempontot mérlegelve arra a határozott megállapításra jutottunk, hogy 1944 végétől 1946 végéig korlátozott polgári demokráciakísérlet volt hazánkban, melyet 1947 elejétől már egy minőségileg is más, a demokratikus vívmányokat teljesen leépítő periódus követett.

Az illegalitás időszakának vizsgálata révén sikerült felvázolnunk, hogy a vármegye kommunistái kik voltak, honnan jöttek, és előéletük miként befolyásolta 1944 utáni tevékenységüket. A korabeli Jász-Nagykun-Szolnok vármegye politikai életében 1944–

1945-ben színre lépő és vezető szerepet vállaló kommunisták – egy kivétellel – valamennyien hazai kommunisták voltak, és nem Moszkvából érkeztek hazánk területére. Jellemzően tanulatlan, teljesen nincstelen kubikosok és napszámosok voltak, kiegészülve a kisiparosokkal, illetve a kisebb üzemekben és építkezéseken dolgozó segédmunkásokkal. A háború után vezető szerepet vállaló kommunisták között egyetlen zsidó származású sem volt.

Az általános összképen belül azonban területi eltéréseket is megfigyelhettünk: A Jászságban komolyabb munkásmozgalmi hagyományokat tovább vivő illegális kommunista, vagy legális szociáldemokrata csoportok a két világháború között nem voltak. Szolnokon és a megye délkeleti felének mezővárosaiban léteztek kisebb illegális kommunista sejtek, kivéve Kisújszállást, ahol a kubikosok legális szociáldemokraták voltak. Az illegális kommunistákra jellemzőbb volt az elszenvedett sérelmek miatti bosszúvágy, a kívülállókkal szembeni bizalmatlanság, a pártutasítást kritika nélkül elfogadó szekértábor mentalitás, miközben nagyobb tapasztalatot szereztek a titkos párttagok más pártokba beépítésének alkalmazásában. A kisújszállásiak ellenben szélesebb társadalmi bázist építettek ki és közigazgatási gyakorlatra tettek szert a harmincas években. E különbségek a kommunisták háború utáni tevékenységét, politikájuk sikerességét és az egyes személyek karrierjét, a megyei vezetők egymáshoz fűződő kapcsolatát is markánsan befolyásolták.

A háborús eseményekről szóló fejezetben több példával is illusztrálni tudtuk, hogy a kommunista veteránok miként próbálták meg visszaemlékezéseikben saját szerepüket felnagyítani, és a szocialista emlékezetpolitika miként szelektált történeteik között.

A frontátvonulás utáni kaotikus időszak helyi sajátosságai azt bizonyították, hogy 1944 vége és 1945 eleje semmi esetre sem tekinthető a szovjetizálás kezdetének. A Vörös Hadsereg és a helyi közigazgatás viszonyát egyértelműen a szovjetek frontérdeke határozta meg, ami a városok mindegyikét sújtó közmunka és közellátási teherben, az elvárásoknak megfelelni nem tudó kommunista polgármesterek leváltásában (Kisújszállás, Mezőtúr), az elvárásoknak megfelelő nem kommunista polgármesterek pozícióban tartásában (Szolnokon 1945. január végéig, Jászberényben és Mezőtúron lényegében Budapest ostromának végéig) egyaránt tetten érhető volt. Az ideiglenes polgármesterek sikeres, vagy kudarcos tevékenységének vizsgálatakor egyértelműen

megfigyelhető volt az illegalitás időszakának hatása, de a munkásmozgalmi hagyományok látványosan befolyásolták a kommunisták politikai taktikáját is, melynek célja az egyes városok vezetésének megszerzése volt. Emellett általános trendnek tűnik, hogy a tehetséges, jó szervezőkészségű települési vezetőket 1945 folyamán gyorsan kiemelték a vármegyei, vagy országos pozíciók betöltésekor, melyre értekezésünkben több példával is szolgálunk.

Az MKP városokon belüli gyors pozíciószerzésének a paritásos elv alkalmazása és a párt szövetségi politikája volt az alapja 1945 első harmadában. Bár később több településen is megromlott viszonyuk szövetségeseikkel (pl. Kisújszálláson, Szolnokon és Mezőtúron az SZDP-vel, Jászberényben még az NPP-vel is), ám ez a városok vezetésében már csak kivételes esetben (Mezőtúron) eredményezett változást, mivel helyhatósági választásokat nem tartottak. Az új közigazgatási testületek összetétele épp a paritásos elv és a szakszervezetek súlyozása miatt nem tükrözhetett sem a pártok tényleges támogatottságát, sem a társadalom valódi rétegződését. Mindez politikai feszültséget, a nemzeti bizottságokon és képviselőtestületeken belüli konfliktusokat generált. Az FKGP főispáni és a PDP, majd SZDP alispáni pozíciószerzése a városi harcok menetére nem tudott döntő befolyást gyakorolni, függetlenül attól, hogy bevonásukra történtek kísérletek. Az MKP sikeres térnyerésében kivételt csak Mezőtúr jelentett, ahol még a karhatalom politikai célokra történő felhasználásától sem riadtak vissza a helyi kommunisták, mégis háromszor bukták el a polgármesteri székért folyó harcot.

A kisgazdapárt tevékenységét ezzel szemben nem a rövid távú, gyors pozíciószerzés, hanem a taglétszám növelésére alapozott, választási győzelmeket célzó hosszabb távú taktika határozta meg, mely döntés társadalmi beágyazottságukból és a demokráciakísérlet tényéből logikusan következett. Fontos kutatási eredménynek tartjuk emellett azt is, hogy konkrét példákkal tudtuk illusztrálni a helyben maradt tisztviselők kulcsszerepét az élet újra indításában, mely a sikeres városvezetők pártállásától teljesen függetlenül megfigyelhető általános trend volt.

A kommunista párt vidéki szervezeteinek genezisében szintén jelentős eltérések mutatkoznak az egyes települések között. Általánosságban kijelenthető, hogy azon településeken, ahol a frontátvonulás pillanatában illegális kommunisták, vagy szimpatizánsaik tartózkodtak, értelemszerűen az elsők között alakították meg a

Kommunista Pártot, míg ahol egyáltalán nem voltak két háború közötti mozgalmi hagyományok, ott több hetes, olykor több hónapos késés is előfordulhatott a pártszervezésben. Ennek megfelelően Mezőtúron az egykori illegális kommunisták szinte azonnal megszervezték a kommunista pártot. Szolnokon ugyanerre tettek volna kísérletet, de épp a megszállók hátráltatták ezt, így az ideiglenes városi tanácsból is majdnem kimaradtak annak megalakulásakor. Kisújszálláson viszont fel sem merült, hogy a párt létrehozása álljon az első helyen, mert a közügyek irányítására fókuszáltak. Jászberényben ezalatt az egykori 1919-es kommunisták azért késlekedtek a pártalapítással, mert a szociáldemokratákkal közös párt létrehozását tervezték, de erről nem tudtak megegyezni. Csak az Ideiglenes Nemzetgyűlés létrejötte után kaptak pontos információkat arról, hogy miként szervezzék meg külön a pártokat. A falusi pártszervezetek létrejötte még nagyobb késéssel követte a városi csoportok megalakulását. A városokból falvakba küldött párttagok jellemzően a földosztás előkészítésével kötötték össze a vidéki pártszervezetek megalakítását is. Az MKP azonban 1945 tavaszán még nem rendelkezett elegendő kellően képzett és hatékony pártszervező káderrel, így a szélsőségesebb, kirekesztőbb politikai világképet valló falusi párttitkárokat sem tudták megfelelően nevelni. A legfőbb problémát a tagság politikai iskolázatlansága, ebből eredően a népfront politika elfogadtatása jelentette. A pártszervezetek fölött a megyei és járási hálózat csak tavasszal épült ki. Az MKP alapszervezeteit kezdetben kis létszámú csoportok hozták létre. Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében is megfigyelhető volt az a trend, hogy a pártközpont utasítására előbb szigorúbb feltételekhez kellett kötni a tagok felvételét, majd tavasszal és nyáron, amikor megindult a pártok egymással való versengése, a tömeges tagfelvétel vált általános elvárássá.

A kommunisták és a koalíciós partnereik közötti viszonyt nagyban befolyásolták a korábbi személyes ismeretségek, illetve az, ha sikerült más pártok vezetőségébe saját embereiket beépíteniük. Ebből a szempontból különlegesnek számított Szolnok, ahol egészen nagy hangsúlyt kapott az MKP pozíciószerzésében a már meglévő, kiterjedt kapcsolati hálójuk további felhasználása és a titkos párttagok alkalmazása. Kripto-kommunisták más pártokba való beléptetésével a többi városban is próbálkoztak és a közigazgatás 1945 eleji újjászervezésekor ennek köszönhetően több helyen is biztosítani tudták az MKP dominanciáját a vezető tisztségek betöltésekor. A későbbiekben azonban

sok helyen háttérbe szorultak a beépített kommunista tagok és különösen az SZDP-vel komoly rivalizálás vette kezdetét. A kommunisták vidéken jellemzően a földmunkások szakszervezetében, a megyeszékhelyen az ipari szakszervezetekben tudtak komolyabb pozíciókra szert tenni. Lokális különbségek természetesen itt is megfigyelhetők, például Karcagon a földmunkások után gyorsan megalakultak más szakszervezetek is, ezzel szemben Jászberényben hónapokba telt, mire érdemi szakszervezeti életet tudtak kialakítani. Az ifjúsági és nőszerűzés terén viszont általánosabb trend volt, hogy nem tudtak komoly és tartós sikereket felmutatni, mely egyrészt a párttagság társadalmi összetételével, másrészt a többi párt által alakított rivális szervezetek tevékenységével volt magyarázható.

A pártszervezetek és tömegszervezetek kiépítésével párhuzamosan lezajlott földosztás esetében világosan kirajzolódott az az ellentmondás, hogy a kommunista pártvezetés ekkor még messze nem látta elérkezettnek az időt a „kuláksággal” való leszámolásra, ugyanakkor az MKP vidéki tagsága (különösen az egykori Jászkun Kerület területén, ahol az átlagosnál több volt a földigénylő és kevesebb a szétosztható föld) a pártok által elfogadott földreform javaslatnál radikálisabbat tartott volna kívánatosnak. Mindez a földosztás során számtalan visszatetszést keltő aránytalanságot, joggal történő visszaélést és egyértelmű törvényteleniséget eredményezett, melyek mindegyikére igyekeztünk jellemző példákkal szolgálni. Emellett a különböző spontánnak mondott tömegakciók háttérét is konkrét példákön elemeztük: A földosztást követelő parasztküldöttségekről egyértelműen kiderítettük, hogy azokat központi pártutasításra, a szélesebb társadalom bevonása nélkül szervezték. A földek visszaperlését megakadályozó tömegakciók kapcsán szintén arra a megállapításra jutottunk, hogy ezeket a helyi párttitkárok irányításával, de ezúttal már az újbirtokosok tömegerejének felhasználásával valósították meg.

Az államrendőrség esetében a lokális különbségek felvázolásán túl fontos eredménynek tartjuk annak bemutatását, hogy az MKP milyen konkrét esetekben igyekezett felhasználni a karhatalmat politikai céljai érdekében. Ugyanígy érdekes eredménynek tartjuk a Kisújszállásról érkezett, illegális múlttal nem rendelkező értelmiségi, vármegyei rendőr-főkapitány Herpai Sándor és a Szolnokon élő, illegális

kommunista múlttal rendelkező helyettese, Polónyi Szűcs Lajos közötti konfliktus hátterének és következményének feltárását.

Az 1945-ös választási kampány esetében a kispapok és kommunisták egymás vezető beosztású tisztviselői ellen indított politikai támadásai szolgálnak példákkal a kor viszonyainak jobb megértéséhez. Különösen tanulságosnak tartjuk a Baráth Endre főispán lemondását eredményező politikai akció bemutatását, mely jól demonstrálja a földosztás, a közellátás, a közigazgatás és a választástörténet összefonódását. Emellett a választási eredmények bemutatásakor az egyes települések közötti lokális különbségek okainak vizsgálatát is elvégeztük, melynek köszönhetően ismételten sikerült rávilágítanunk az illegalitás periódusának tolványozó hatására.

A választásokat követő időszak általános politikai eseménytörténetének elemzéséből kiemelendőnek tartjuk azt a folyamatot, hogy a pártok közötti versengés miként térítette el a korábbi rendszer politikai bűnöseinek felelősségre vonását, s hogyan alakult át mindez a politikai alkuk, majd zsarolás és végül egymás nyílt támadásának eszközévé. A több körben végrehajtott elbocsátások esetében a szakmai szempontok helyett egyértelműen politikai szempontok érvényesültek, ennek következtében sokan kerestek védelmet az egyes pártokban. A vizsgált források alapján egyúttal az is kijelenthető, hogy a kormánykoalíció egyik pártja sem törekedett szakértői közigazgatás kialakítására, ehelyett saját embereiket igyekeztek különböző vezető pozíciókba bejuttatni.

Emellett természetesen fontos eredménynek tartjuk annak felvázolását is, hogy a közigazgatáson belüli tisztogatások mellett a hiperinflációt kísérő kontrollálhatatlan tömegakciók, a közellátási problémák, az MKP-n belüli pártélet hanyatlása, a kispappártiak vezette Parasztszövetség népszerűségének növekedése és a kommunisták parasztpolitikája miként hatottak egymásra.

Az 1946-ban a népbíróági pereket kísérő tömegdemonstrációk és a vidéki éhségtüntetések nyilvánvalóvá tették például azt, hogy a kommunista dominanciájú karhatalom alkalmatlan feladata ellátására, ami rövid időre újra a politikai csatározások fókuszába állította a testületet. A rendőrségen belüli arányosítást az MKP részben a propaganda, részben a célzott elbocsátások eszközével hárította el, illetve a forint

bevezetésének közhangulat javító hatására magától is csökkent az addig tömegakciókat kiváltó társadalmi feszültség.

A pártok közötti és pártokon belüli politikai küzdelem nagy nyilvánosság elől rejtve maradt részleteibe engednek bepillantást Fodor János Szolnok városi kommunista párttitkár leváltásának, illetve Mizsei Béla fiatal kisgazda politikus megfélemlítésének történetei. A két munkáspárt rivalizálására pedig a Baloldali Blokk vármegyei működésképtelenségének jellemzése szolgált érdekes adalékokat.

A Parasztszövetség tevékenysége eközben egyértelművé tette, hogy az FKGP is képes tömegtámogatottságot felmutatni. A helyhatósági választások megtartására, illetve a szakszervezeti törvény módosítására tett javaslatuk az MKP önkormányzatokon belüli paritásos fölényét is veszélyeztette. Mindez olyan pathhelyzetet eredményezett, melyet a kommunisták demokratikus eszközökkel már nem tudtak megoldani, s ezért törvénytelen eszközök alkalmazásával „fejezték le” a Kisgazdapártot.

Ezzel párhuzamosan Földi István kommunista „parasztfőispán” pályájának felívelése és későbbi bukása tökéletesen reprezentálta az MKP paraszti szavazatok megszerzését célzó stratégiáját az 1947-es választások előtt, majd a választási győzelmet követően a parasztpolitika változását 1948-ban. A Földi által 1947 elején meghirdetett „Kertvármegye” programmal kapcsolatban igen érdekes, hogy az lényegében azonos volt a háború előtt a KALOT által is népszerűsített „Kertmagyarország” koncepcióval. A parasztság érdekében a választások után is őszintén kiálló főispán konfliktusa párttársaival pedig a kommunista párt tagságának heterogenitására, sokszínű mentalitására szolgált újabb példát.

Az 1947-es választások vizsgálatakor említést érdemel, hogy az ellenzéki kampánygyűlések megzavarásában a kommunisták nem egyedül, hanem koalíciós partnereikkel közösen vettek részt. A választási csalássorozat azonban már egyértelműen a kommunista párthoz volt köthető. A szavazójogosultak összeírásakor elkövetett törvénytelenések, a hamis kékcédulás szavazatok leadása és a választási eredmény lehetséges manipulálásának vizsgálata közben pontos számításokat végeztünk a szakirodalomban található becslések újra közlése helyett. Számításaink eredményeként megállapíthattuk, hogy a törvénytelenések nem befolyásolták döntő mértékben a választás eredményét, csupán az MKP győzelmének mértékét növelték.

A választások utáni időszak kapcsán bemutattuk a pártélet ideiglenes hanyatlását, a párttagok soraiban jelentkező leszámolás iránti vágyat, majd a tényleges politikai fordulat bekövetkezése után a pártokon, közigazgatáson és tömegszervezeteken belül végrehajtott tisztogatásokat. Az addigi, öntözéses kertgazdaságokat népszerűsítő parasztpolitikában is teljes fordulat állt be. Mindezzel párhuzamosan egyre látványosabb konfliktus alakult ki az MKP és a katolikus egyház között. A Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei eseményekben szimbolikus jelentősége volt a törökszentmiklósi Mária napoknak és az azzal szemben a kommunisták által megszervezett kisújszállási kisvasút átadó ünnepségnek.

Végezetül a helyi levéltári dokumentumok és sajtó, illetve a Politikatörténeti Intézetben őrzött rendőrségi jelentések összevetésével felvázoltuk azon összképet is, melyben fokról-fokra nyomon követhető a Szociáldemokrata Párt ellenállásának felszámolása és tervszerűen végrehajtott egyesítése a Magyar Kommunista Párttal, s az eközben alkalmazott módszerek.

Nyilvántartási szám: DEENK/112/2022.PL
Tárgy: PhD Publikációs Lista

Jelölt: Csönge Attila
Doktori Iskola: Történelmi és Néprajzi Doktori Iskola
MTMT azonosító: 10046086

A PhD értekezés alapjául szolgáló közlemények

Magyar nyelvű könyvrészletek (4)

1. **Csőnge, A.**: Földosztás Jászberényben (1945-1948).
In: Vízöntő : Ünnepi kötet a Jászságról Bathó Edit tiszteletére. Szerk.: Bánkiné Molnár
Erzsébet, Damjanich János Múzeum, Szolnok, 207-214, 2016. ISBN: 9789639273832
2. **Csőnge, A.**: A megyeháza és a megye közigazgatása a második világháború után a
tanácsrendszer bevezetéséig.
In: Jász-Nagykun-Szolnok megye székházának és közigazgatásának története 1876-1990.
Szerk.: Fülöp Tamás, JNSZ Megyei Levéltár, Szolnok, 129-139, 2013. ISBN:
9789637244179
3. **Csőnge, A.**: Szolnok 1944-1960.
In: Szolnok könyve: fejezetek a város történelméből. Szerk.: Román Béla, Szolnok Megyei
Jogú Város Önkormányzata, Szolnok, 149-155, 2010. ISBN: 9789630689458
4. **Csőnge, A.**: A Magyar Kommunista Párt Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 1944-1948.
In: A Magyar Kommunista Párt iratai Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében (1945-1948) /
Csönge Attila, JNSZ Megyei Levéltár, Szolnok, 12-40, 2007, (Jász-Nagykun-Szolnok Megyei
Levéltár közleményei, ISSN 1219-5049 ; 9.) ISBN: 9789637244124

Magyar nyelvű tudományos közlemények hazai folyóiratban (15)

5. **Csőnge, A.**: Illegális kommunisták Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében.
Zounuk. 35, 25-74, 2021. ISSN: 0237-5966.
6. **Csőnge, A.**: "Mindenkinek fel kell ébredni a szivárványos álmokból és a realitásokhoz igazodnia".
Gondolatok az 1945 utáni demokráciakísérletről.
Zounuk. 34, 229-278, 2020. ISSN: 0237-5966.
7. **Csőnge, A.**: A korrupció, mint a demokratikus hagyományok hiányának kísérőjele, avagy
gondolatok az 1945-ös demokráciakísérlet kudarcának margójára.
Régiókat. szle. 5 (2), 15-26, 2020. EISSN: 2559-9941.
DOI: <http://dx.doi.org/10.30716/RSZ/20/2/2>

8. **Csőnge, A.:** Ki volt Szolnok városrendezési tervének atyja?
Tisicum. 26, 351-367, 2018. ISSN: 1217-4165.
9. **Csőnge, A.:** Szolnok megyei város polgármesterének jelentései. (1947. április - 1948. február).
Zounuk. 31, 311-368, 2017. ISSN: 0237-5966.
10. **Csőnge, A.:** Szolnok megyei város polgármesterének jelentései (1946. május-december).
Zounuk. 30, 287-348, 2016. ISSN: 0237-5966.
11. **Csőnge, A.:** Adalékok és forrásválogatás az 1945-ös földosztás Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei történetéhez.
Levéltári Közl. 86 (1), 265-286, 2015. ISSN: 0024-1512.
12. **Csőnge, A.:** "...már nem soká lesz főispán, mert helyzete megingott" - Földi István főispán és kora.
Zounuk. 28, 271-305, 2014. ISSN: 0237-5966.
13. **Csőnge, A.:** "Vagy írott törvény van, vagy igazság!": Adalékok az 1945-ös földosztás történetéhez.
Levtár. Szle. 62 (2), 52-60, 2012. ISSN: 0457-6047.
14. **Csőnge, A.:** "A földért harcolni kell!": Adalékok a második világháborút követő földosztás történetéhez.
Zounuk. 26, 407-439, 2011. ISSN: 0237-5966.
15. **Csőnge, A.:** Népbíróság-történeti konferencia Bács-Kiskun Megyében.
Levtár. Szle. 61 (2), 108-111, 2011. ISSN: 0457-6047.
16. **Csőnge, A.:** "Nehogy a reakció idejében észrevegye": Az 1947-es választási csalássorozat Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében.
Zounuk. 25, 431-470, 2010. ISSN: 0237-5966.
17. **Csőnge, A.:** "A hangsúly azon van, hogy ne tiszteljük a törvényeket nagyon": Az 1947-es választási csalások a Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei források tükrében.
Múltunk. 54 (2), 93-122, 2009. ISSN: 0864-960X.
18. **Csőnge, A.:** A Magyar Kommunista Párt Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 1947-1948.
Zounuk. 23, 81-110, 2008. ISSN: 0237-5966.
19. **Csőnge, A.:** A Magyar Kommunista Párt Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 1944-1946.
Zounuk. 20, 173-215, 2005. ISSN: 0237-5966.

További közlemények

Magyar nyelvű könyvrészletek (1)

20. **Csőnge, A.**: MNL Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltára.
In: Kis füzetben nagy segítség a családkutatáshoz 3.. Szerk.: Ari Ilona, B. Sipos Gabriella,
Kollega Tarsoly István, Aba-Novák Kulturális Központ, Szolnok, 16-17, 2017, (ISSN 2064-
0234)

Magyar nyelvű tudományos közlemények hazai folyóiratban (2)

21. **Csőnge, A.**: Szocialista iparosítás és társadalmi átalakulás (Sebők Balázs: Szolnok megye
szocialista iparosítása (1950-1970).
Aetas. 33 (2), 174-178, 2018. ISSN: 0237-7934.
22. **Csőnge, A.**, Pap, G.: Egy 118 éves kínai lánclevél a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltárban.
Tisicum. 20, 149-159, 2011. ISSN: 1217-4165.

Egyéb folyóiratközlemények (8)

23. **Csőnge, A.**: Ünnepi beszéd március 15-re.
Törökszentmiklósi Kalendárium. 17, 236-240, 2020. ISSN: 1786-4666.
24. **Csőnge, A.**: Magánszemélyek levéltári iratajándékozásának tanulságai JNSZ megyében.
Régiókut. szle. 1, 18-29, 2019. EISSN: 2559-9941.
DOI: <http://dx.doi.org/10.30716/RSZ/2019/1/2>
25. **Csőnge, A.**: Levéltári nyitás a lakosság felé JNSZ megyében: miért és hogyan?
Régiókut. szle. 3 (1), 1-9, 2018. EISSN: 2559-9941.
DOI: <http://dx.doi.org/10.30716/RSZ/2018/1/3>
26. **Csőnge, A.**, Horváth, G., Szabóné Maslowski, M.: Bemutatkozik az MNL Jász-Nagykun-Szolnok
Megyei Levéltára - Az Év Levéltára 2017-ben.
Újkor.hu online, 1-11, 2017.
27. **Csőnge, A.**: "Az Év Kutatóhelye Díj".
Régiókut. szle. 64 (3), 87-89, 2014. EISSN: 2559-9941.
28. **Csőnge, A.**: Új igazgató az MNL Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltára élén.
Régiókut. szle. 64 (3), 93-94, 2014. EISSN: 2559-9941.
29. **Csőnge, A.**: A megyeháza és a közigazgatás történetéről (Fülöp Tamás, Czégény Istvánne,
szerk.: Jász-Nagykun-Szolnok Megye székházának és közigazgatásának története (1876-
1990). Szolnok, 2013. 488 p.).
Jáskunság. 2, 406, 2013. ISSN: 1788-7259.
30. **Csőnge, A.**: Pozsonyi Zoltán 1976-2008.
Zounuk. 24, 328-329, 2009. ISSN: 0237-5966.

Ismeretterjesztő, népszerűsítő cikkek (1)

31. **Csönge, A.:** Gondolatok a Gyökerek és szárnyak című kiállításról és a családfakutatásról.

Lámpás. 9 (2), 43-46, 2020. ISSN: 2064-9681.

A DEENK a Jelölt által az iDEa Tudóstérbe feltöltött adatok bibliográfiai és tudománymetriai ellenőrzését a tudományos adatbázisok és a Journal Citation Reports Impact Factor lista alapján elvégezte.

Debrecen, 2022.03.09.

